

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 " Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

A tisztességtelen verseny.

Nem lesz érdektelen olvasóinknak az, hogy mit tartanak egyes külföldi államokban tisztességtelen versenynek, kik követik azt el és miféle büntetésben részesülnek ott a tisztességtelen versenyt űző cégek. Ez alkalommal csak a sweizi államtanács által nemrég a tisztességtelen versenyről kidolgozott törvényjavaslatot óhajtjuk ismertetni. A javaslat 5 pontból áll és a következőképen hangzik:

1. Tisztességtelen verseny kihágását követi el: a) a ki azon szándékkal, hogy rendkívüli jutányos ajánlatának látszatát keltve, az áru származására és beszerzésére, előállítási módjára különösen sajtóságaira és értékére nézve, valamint a készlet mennyiségére, értékére, árszabására, a beszerzés módjára nézve vagy szerzett kitüntetésekre való hivatkozással tudatosan valótlan, vagy megtévesztésre alkalmas adatokat vagy hirdetéseket tesz közzé; b) a ki a versenyben jobb tudomása ellenére valakinek kereseti üzletéről áruiról vagy ipari képességéről, az üzlettulajdonosról, vagy üzletvezetőjéről valótlan állításokat mond vagy terjeszt, a melyek alkalmasak arra, hogy az üzlet forgalmának vagy hitelének ártsanak vagy hogy rendelőt elriassza; c) a ki áruiról nem adja el a hirdett árért, vagy vonakodik azt a vevőnek átengedni; d) a ki versengésből, vagy azon szándékkal, hogy valamely üzlettulajdonos-

nak kárt okozzon, alkalmazottaival, munkásaival vagy tanulóinasaival oly célból érintkezik, hogy valami módon, akár ajándékozás, akár ígéretek, akár rábeszélés, vagy álnokhallgatódzás útján üzleti vagy forgalmi titkokat kicsaljon; e) a ki valamely üzlet alkalmazottait munkásait vagy tanulóinásait megajándékozza, hogy versenytársaival szemben előnyre tegyen szert; f) a ki az u. n. szelvényeljárással (hólapdamódszer) árukat ad el, vagy adat el.

2. A tisztességtelen verseny előmozdításában vétkes az is, a ki mint valamely üzlet alkalmazottja, hivatlan személyeknek üzleti titkokat árul el.

3. A detail-eladásnál az árak csak az országban érvényes törvényes valutában fejezhetők ki és csakis teljes törvényes méretekre, mértékekre vonatkozhatnak.

4. Az elkövetett kihágások, büncselekmények büntetése följelentés útján hozható a hatóság tudomására. A följelentést bárki is megteheti, a ki a följelentéssel hasonló árut hoz forgalomba, vagy hasonló árucikkkel foglalkozik, valamint oly egyéb jogi személyek és szövetkezetek is, a kiknek a följelentett cselekményeiből kárjuk származhat.

5. A kihágások vagy büntettek rendszeren pénzbeli büntetéssel sújtandók és 20.000 frankig terjedhető pénzbírság szabható ki. Ismétlések esetén hat hónapig terjedhető fogsággal is büntethető a vádlott, sőt még arra is ítéltető, hogy az ítéletet a hírlapokban tegye közzé.

A mint látszik, a törvény elég rövid és nem oly szigorú, mint a német törvény, de azért magában foglalja a tisztességtelen verseny csaknem összes eseteit.

Nem akarjuk tisztességtelen versenynek nevezni, mert a „tisztességtelen“ szónak nagyon erős jelentősége van, de minden esetre izléstelenségnek kell tekintenünk azt, ha a nemzet hazafias érzését, kegyeletét vagy csodálatát használják ki egyes élelmes vállalkozók a népek meghódítására. Örvendünk ha akad derék, magyar iparos, a ki igazán hazai származású áruiról, mint honi árukat bátorodik a magyar piacra hozni, mikor ezek iránt a közöny oly igen nagy, de azt sehogysém tudjuk helyeselni, ha a helyett, hogy rá írják áruira „beigazoltan jó magyar áru“, Kossuth Lajos, Rákóczi stb. nagy nevű őseink nevével, vagy a nagy idők évszámával jelölik meg áruikat.

Ilyen hirdetést látnunk legutóbb egy szaklapban, a mely Petőfi híres költeményét közli és a szabadságharc évszámára hivatkozik.

A tisztességtelen verseny minden neme ellen Németországban ezidőszerint uralkodó szigorú hangulatot mi sem jellemezheti jobban, mint a következő eset, a melyet a „Kereskedelmi Jog“ ismertet:

A freibergi Landgericht előtt az a kérdés képezte elbírálás tárgyát, hogy egy hivatalos hirdeteménynek nem hi-

őreg asszony, s aligha bir megkeresni annyit amennyiből megélhessen.

A hivatalos hivatalos felesége természetesen mindent megígért. De nem tartott meg semmit. Nem adott az édesanyjának — nem öt forintot, de soha egy rossz krajczárt sem. Az öregasszony várt egy darabig, s egyszer azután eljött kérni a pénzt. És az új házmesterné akkor kikergette. A tulajdon édesanyját.

Történt pedig ez, ha jól emlékszem, november végén. Decemberben Vilmácska, a kis házmesterleány, megbetegedett. Tudja, nem akarok hosszadalmas lenni, s épp azért csak a dolog csattanóját mondom el magának. De figyeljen.

Sylveszter éjszakája volt. Nagybatyám — édesanyám testvére — nálunk töltötte az estét feleségével s egy óra felé járt az idő, amikor hazamentek. Én is megvártam az új évet, mert teát kaptam s azután dominót játszottunk. Tehát, bár anyám több ízben le akart fektetni, nem láttam be az okát, hogy miért kellene elálmosodnom: amikor jól érzem magamat.

Vendégeink távoztával anyám elrakta az edényeket, rendbe hozta a szobát, s éppen hozzáfogott, hogy lefektessen, mikor a szomszédból a falon

Lakásunk közvetlen szomszédságában volt a házmesterék lakásának. A házmester tulajdonképen az asszony volt, egy hivatalos felesége. Amint emlékszem, boldogan éltek, s imádásig szerették egyetlen gyermeküket, a nyolc hónapos kis Vilmát.

Mi már ott laktunk a házbán, amikor a házmesterné még nem ment férjhez, hanem leány volt, s a lakók nem őt, hanem özvegy anyját hívták „házmesterné“-nek. Az anya már korosabb s beteges nő volt; leánya szintén erősen közeledett a harminchez, s még mindig nem tudta férjhez adni. Így támadt az öregasszonynak az a gondolata, hogy hozományt ad a leányával: a házmesterséget. A házmesteri lakást s a házmesteri jövedelmeket. Ő pedig elköltözik onnan, s zöldtséget, vagy más efélélt fog árulni: abból él meg.

Most már megléven a hozomány, férj is hamarosan akadt: a hivatalos. Az öreg átadta nekik a házmesterséget, s ő maga pedig elment a város tulsó részébe zöldtséget árulni. Megáldotta az új párt, s elköltözött a házból. Mindössze csak annyit kötött ki a lányának: hogy azért, amiért átengedte a keresetét, küldjön neki havonként, gondolom, öt forint segítséget. Mert hát ő már

TÁRCA.

Ujévi virradat.

Egy kedves asszony-ismerősöm beszélt el nekem a következő történetet.

Még igen kicsi gyermekleány voltam, s esőndesen édegetünk özvegy édesanyámmal egy józsefvárosi nagyobb bérház szerény földszinti lakásában.

Apám — mint azt később, felnőtt koromban hallottam — házasságának negyedik hetében hirtelen megőrült; édesanyámnak szemeláttára ugrott le a második emeleti folyosóról az udvarra és szörnyet halt. Anyám, az én drága jó anyám ettől az iszonyu naptól fogva ideggyöngésbe esett. Ijedős lett. Elég volt egy zörrenés, mire nem számított s mindjárt szívdobogást kapott tőle. Félt, mondhatnám, a saját árnyékától. Nem egyszer történt, hogy fölriadt álmából, s fölébresztett:

— Mariskám, nincs valami bajod? Itt vagy mellettem?

Összeeséskolt s szorosán magához ölelt. Ugy aludtunk el aztán, összeölelkezve. Mindezt csak később tudtam megmagyarázni magamnak: szeretett, féltett és félt...

vatalos közlöny által eszkölt pusztá közlése megállapítja-e a tisztességtelen verseny tényálladékát?

Erre a kérdésre — utalással a fönforgott különleges körülményekre — a bíróság igenlő választ adott.

Egy lap reprodukálta a helyi hatóságok hivatalos lapjában „Hivatalos közlemények” címfelirat alatt megjelent hirdetményeket, holott nem bírt hivatalos jelleggel. E közlemények folytatásától a bíróság az illető lapot büntetés terhével eltiltotta.

Az érdekes ítélet indokolása kiemeli, hogy „Hivatalos közlemények” címfelirat alatt a melléklet első lapján, az összes többi hirdetéseket megelőző helyen, feltűnő írásmód alkalmazásával közölt hirdetés önmagában is alkalmas annak a látszatnak a felkeltésére, mintha a F. N. N. című lap a helyi hatóságok hivatalos lapja lenne, vagyis mintha elterjedtségénél, vagy egyéb kiváló tulajdonságánál fogva a hatóságok részéről ily természetű elismerésben részesülne. Ez a célzatosan fölkellet látszat az igazi hivatalos lapot károsítja, közönségének egy részét elvonja. Már pedig éppen azt konkurrenciát, a mely a vevőkört megtevesztés útján igyekszik elhódítani, akarja az 1896. évi törvény elnyomni.

Védekezés a tisztességtelen verseny ellen. Az osztrák ipartanácsot a tisztességtelen versenyről szóló törvény tervezete foglalkoztatta a múlt hó elején. Az ipartanács az albizottság előterjesztését két napon át számos föl szólaló meghallgatásával tárgyalta. Az albizottság előterjesztése, a mely általános alapelvek fölállítására mellett, a törvénytervezetet beható módosításoknak veti alá, lényegében elfogadott és kifejezést nyert az a kívánság, hogy az átszerkesztett törvénytervezet újra az ipartanács elé terjesztessék.

Farsangi krónika.

Mozgolódnak az összes egyesületek. Egyik megakarja előzni a másikat időben is, sikerben is. Az egyik egyesület azzal érvel, hogy csak azok a mulatságok sikerülnek, amelyeket a hónap elején tartanak, mert akkor van pénz

át egyszerre fájdalmas, — nem: rémes nyöszörgést hallottunk.

Megdöbbenve néztünk egymásra, anyám meg én megértettük, hogy odaát a házmesteréknél valami nagy baj lehet.

— Istenem, — gondoltam — talán meghal a kicsi Vilma!

A nyöszörgés hirtelen fuldokló zokogásba s jajgatásba csapott át.

Kályhánkban kialvófélben volt a tűz, s én lázósan simultam anyámhoz. Bátor-ságot kerestem nála, s éreztem, hogy ő is reszket egész testében.

— Fázol, édes mama? — kérdeztem fogvacogva, mert áthallatszott, amint a házmesterné a sírástól rekedt hangon átkozódnai kezdett.

Anyám a balkezével magához szoritott, jobbával pedig keresztet vetett magára.

— Bocsásd meg, Uram, neki, mert nem tudja, mit cselekszik . . .

A másik pillanatban felkapta a nagykendőt, amelyik ott lógott előttünk a széktámlán, s bebugyolásván fejem és derekamat, sietve az ajtó felé húzott:

— Gyertünk!

— Hová, édes mama? — kérdeztem vacogva, mert odaát a házmesterné folyton átkozódott.

és közönség, — egy másik szerint pedig megfelelő színvonal is elegendő az érdeklődés felébresztésére. Mindkettőjüknek igazuk van, s ha nem is volna igazuk, azzal most nem foglalkozunk, hanem csupán csak sorát akarjuk adni azoknak a mulatságoknak, amelyekre a leányok és ifjak a lábukat, az apák a zsebüket, a mamák pedig a „jövendőbelit” kieszmelő tehetségüket előkészítik.

Első mulatsága a farsangnak a kereskedő ifjuság egyesületének bálja lesz e hó 13-án az Arany Szarvas szálló összes helyiségeiben. Jó bornak nem kell cégér. E hagyományos táncvigalom sem szorúl dícséretre, a jó hírnevét évek óta kivívta magának.

Meg vagyunk győződve, hogy a kereskedelmi ifjuság ez idén is minden lehető el fog követni, hogy a tradícióhoz hű maradjon, s babékoszorújába ismét egy ékes levélkét fog fűzni.

Január 20-án Grüber Jenő kir. főfelügyelő úr védnöksége alatt álló *Munkások Rokkant- és Nyugdíjegylete* orsovai fiókja tart táncvigalmat, mely — tekintettel a nemes célra — valószínűleg ez idén is kellő támogatásban fog részesülni.

Ugyancsak fényesnek ígérkezik a helybeli *Általános Jótékony Nőegyesület* mulatsága is, mely február 1-én lesz ugyancsak az Arany Szarvasban. Széppé, kellemessé teszik e tánc-estélyt a jótékony nőegylet közismert buzgó hölgy tagjainak, különösen Grüber Jenőnének fáradozásai. A legszebb azonban azon magasztos cél teszi, amelyért fáradoznak: enyhíteni a nyomoron, a ruhátlanokat felöltöztetni, az éhezőket kielégíteni.

Február 3-án — úgy értesültünk — a helybeli *Tűzoltóság* tartja meg hagyományos kedélyességű bálját, amelyre az előkészületek már is folynak.

Febr. 24-én a *Szanatorium* egyesület helybeli fiókja tartja meg itt első és kíváncsisággal várt mulatságát. Elég erről annyit mondunk: az ügy és rendezés élén *Ritter Károlyné* úrnő áll, s ezzel eleget mondtunk. Az est művészi színvonala, sikere, biztosítva van, mert amit ez a lelkes Úrnő kezébe vesz, az sikerrel jár.

Ezek az ez idei farsang kiemelkedő

— Át! — felelte ő határozottan — A házmesterékhez! Látnom kell, mi történik náluk, mert én nem bírom így kiállni!

Ajtót nyitott, s egy perc múlva már a házmesterék ajtajának kilincsén volt a keze. Nem kellett bezörgetni. Az ajtó nyitva volt. Beléptünk.

Mintha ma látnám, oly élénken van előttem az egész. Anyira mondhatnám: kitörülhetetlenül vésdött be emlékezetembe az a Sylveszter-éj.

Vékonytalpu kis petroleumlámpa állt az ócska éjjeli szekrényen, s gyér világosságát éppen a szegényes bölcsőre vetette, amelyben a beteg Vilmácska feküdt, sápadtan és mozdulatlanul, mint valami angyalszép, élettelen viaszbaba. Csupán vértelen piciny ajka rándult meg olykor fájdalmasan a kintől, amelyet a halál tusája okozott neki.

Az apa a hivataloszóga, nem volt odahaza. Alkalmasint orvosért szaladt. A házmesterné ott fentergett, térdén csuszva, a földön a bölcső előtt, s görcsös két kezét széttárva, zagyva szavakat kiáltozott. Kuszált haja kibomolva, csontos arcát a menyezet felé fordította; vérben forgó szeme kidülledt: olyan volt, mintha megtévelyodott volna. Észre sem vette, hogy mi a szobában állunk,

csuespontjai; hogy ezek közé több kisebb csues esik, az természetes, amelyekről alkalmlilag külön fogunk megemlékezni.

A farsangot a helybeli *Férfi ialegylet* Bohóc-estéje fogja berekesztetni, mely febr. 27-én fog rendeztetni.

Hát a magyar Dalkör hangversenye hol marad? Az ez idén sem fog elmaradni. A Magyar Dalkör híven eddigi tradícióihoz több házi-estét fog rendezni, s egy hangversenyt is, melynek idejét majd később fogják meghatározni. A Magyar Dalkör t. i. úgy gondolkodik, hogy hát ha rövid a farsang, majd megtoldja azt egy-két lépéssel.

Ebből a listából is láthatják, hogy Orsován el vannak készülve a jó farsangolásra. Persze az kérdés, hogy a rendezés körül nem fordul-e majd elő egy-két gixer, hanem úgy, hogy hány esküvő lesz az eredmény! Reméljük, hogy ebben sem lesz hiány, s a hymen rovatot ezennel megnyitjuk a — reménykedőknek.

9.

Kereskedő ifjuság közgyűlése.

A kereskedő ifjuság egylete Orsován, f. é. január hó 7-én a „Budapest” szállóban tartott XXII-ik rendes közgyűlésén a közkedveltségnek örvendő érdemdús elnökét Roth Lajos urat egyhangulag újból megválasztotta. Újból választottak továbbá mint alelnök Schlesinger József, mint jegyző Nachtnebel András, mint pénztárnok Schiketanz Bertalan, mint igazgató Reutter Miklós, mint könyvtárnok Borkanovits Zsarko urak.

A választmányba a következő urak kerültek: Geldrich István, Kick Vilmos, Handl Ferenc (új), Müller Ernő, Opereán Döme, Scheinberger Hugó, Hechler Adolf és Reutter István (új). Póttagok: Goldschmidt Izsó és Knerr János urak.

A közgyűlés Nobel Mór disztag úr indítványára, hivatalos nyelvvé a magyar nyelvet lelkesen és egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés befejeztével csakhamar felülkerekedett a jó kedv és a kedélyes mulatozás, mely a késő esti órákba nyúlt. Mint rendesen most se hiányoz-

Most olyasvaimi történt, ami megdermesztette ereinkben a vért.

Vilmácska, a kis szenvedő, amint említettem, mindössze nyolc hónapos volt, s addig a percig még soha egy szót nem tudott beszélni. Nem egyszer játsztam vele, nem egyszer próbáltam cipelni a karomon, nem egyszer abajgattam: hát egész bizonyossággal mondhatom, hogy a gyermek addig a percig még sohasem beszélt. S most, mintha csoda történt volna, megszólalt:

— Ma-ma, . . . ma-ma . . .

Éreztem, hogy kiüt rajtam a hideg verejték. Lábam mint a gyökér, odatapadt a földhöz. Torkom összeszorult, és némán, göresösen vájtam ujjamat anyám karjába.

A kis haldokló pedig az ő fájdalmas hangján újra nyöszörgött:

— Ma-ma, . . . ma-ma . . .

A házmesterné, amint ezt a hangot meghallotta, elhallgatott. Tekintetét egy darabig mereven furta bele a gyermek vonagló arcába. Aztán felugrott, s kiegyenesedett. Mint akinek valami új, mindent megvilágító gondolat cikázik át az agyán, tenyerét lázasan, sem addig, sem pedig azóta soha nem látott izgalommal simította végig a homlokán. Szemében — tisztán láttam — most a

tak az egymást követő felköszöntők, melyek közül különösen kiemelendők Kiek Nándor és Nobel Mór dísztagurak valamint Roth Lajos úrnak ékes szavakban tartott beszédek.

HIREK.

Az orsovai Casinó e havi választmányi gyűlését f. hó 9-én tartotta meg a következő tárgysorozattal:

1. Múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése.

2. Penyigei M. Lajos és Dr. Felméry Lajos, Orsováról való eltávozás végett bejelentett kilépése tudomásul vétetett.

3. Pénztárnok bemutatja, a számvizsgáló bizottság által felülvizsgált és hitelesített évi számadásokat, mely szerint 1905. év végén pénztári maradvány volt 374 K. 56 f. Ez összegből választmány Mihalik Sándor indítványára 200 koronát szavaz meg a „Magyar Ház” alap javára és illetőleg ez iránti határozatát jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszti.

4. Pénztárnok felolvassa a jövő évre szóló költségelőirányzatot, mely szerint kiadás 2170 kor. erre fedezet 3000 kor. maradna tehát f. év végén 830 korona felesleg.

5. A közgyűlés napjával f. hó 28-a vasárnap d. u. 4 óra tüzetik ki, melynek tárgysorozata a következőkben állapittatik meg: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyző jelentése. 3. Könyvtárnok jelentése. 4. Pénztárnok jelentése. 5. Számvizsgáló bizottság jelentése. 6. A tisztviselők és választmány felmentése iránti határozat. 7. A választmány lemondása és az új választás megejtése. 8. Költségelőirányzat bemutatása. 9. Indítványok. Választmány megteszi a szükséges jelöléseket a tisztviselők és választmányi tagok választására. A tisztviselők közül Orelli Zoltán jegyző bejelenti, hogy e tisztséget többé elfogadni nem hajlandó miért is helyébe Lőfi Jenőt fogja ajánlani a választmány a közgyűlésnek megválasztására.

6. Az indítványkönyv útján egy casinói tag azon kéréssel fordul a választmányhoz, hogy vonja vissza, körül-

remény, a megtisztulás, a lehetetlenségbe vetett vakhit őrzőgő áhitata ragyogott. Egy mozdulat, s arcát a két kezébe temette és egész testében összemolva visszaroskadt a földre:

— Megadom a pénzt az anyámnak! Megadom neki a pénzt!

... Az ablakfüggönyön keresztül beszűrődött a szomorú téli virradat. A lámpa sárga villágossága meghalványult, s én láttam, amint a beteg kised arcán a szenvedés torzvonásai csendesen átsimultak szelíd mosollyá Anyámra pillantottam: összekulcsolt kézzel térdepelt mellettem. Ajka hangtalanul mozgott. Imádkozott. Én is összetettem a kezem és imádkoztam. Újév hajnala volt...

... Az öreg asszony attól fogva, hogy a házmesterné elkergette a háztól, tudni sem akart a leányáról. De azért másnap, azaz, hogy újév napján, ő volt az első, aki megjelent a hallottas háznál. Rongyos volt, öreg volt, beteg volt; botra támaszkodva jött szegény.

Anyám — fejezte be szavait az én elbeszélőm — megmutatta nekem az öreg asszonyt, amint botjára támaszkodva betépet az udvaron.

— A leánya — szólt hozzám végtelen szeretettel cirógatva meg hajamat — koldusbotra juttatta; és ő most ezen a boton jött el vigasztalni a gyermekét.

Zsoldos László.

belül 10 év előtt hozott oly értelmű határozatát, melyel a Casinóban való rendszeres étkezés megtiltatott. Választmány, több tag hozzászólása folytán történt beható eszmecsere után úgy határoz, hogy tagjait az étkezés tekintetében nem óhajtja korlátozni

7. Az Országos Párbajellenes Szövetség átiratot intézett a választmányhoz, melyben arra kéri, hogy tagokat gyűjtsön az egyesületnek. Választmány e felhívást a Casinó fekete tábláján közszemlére kitűzti.

Magyar színészet. Kunhegyi Miklós színigazgató virágvasárnap óta Krassó Szőrény, Temes és Torontál vármegyék igazgatója lett. Ilyen minőségében hozánk Orsovára január 21-én szándékozik bevonulni társulatával. Tekintettel a farsangi idényre, Kunhegyi színigazgató, a „Magyar Király” szálló első emeleti dísztermét bérelte ki s rendezi be színházzá. Az idény 18—20 előadásra van tervezve. A műsor az elmúlt év legjobb újdonságait öleli fel. Az első előadás *Aranyvirág* nagyhirű operette lesz, melyben a társulat legjobb tagjai lépnek fel. A színházi jelentések legközelebb már kihordatnak. A társulatnak három jeles énekesnője van, *Novák Ilonka*, *Vörös Alice* és *Beleznai Margit* és saját zenekara.

Bővebbet lapunk jövő számában írunk.

Zsebórák a közművelődés szolgálatában. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület az alábbi levelet intézte az Orsovai közművelődési Egylet elnökségéhez:

Tekintetes Elnökség!

A szentgotthardi magyar óragyárral oly megállapodásra jutott egyesületünk, hogy ezen egyetlen magyar óragyárat, mely a külföldi hasonló gyárak nagy versenye mellett nagy küzdelmek árán képes magát értékes és szép gyártmányai dacára fenntartani, teljes erejű védelmébe veszi.

A gyár, D.M.K.E. elnevezés mellett, e levelünkkel egyidejűleg megtekintésre, illetve értékesítésre megküldött órákat hozza forgalomba és pedig az égetett acél órákat 15 K., az ezüst órákat 25 K. áron, olyképen azonban, hogy az eladott órák után % -et juttat egyesületünknek.

Tisztelettel arra kérjük a Tek. Elnökséget, hogy a D.M.K.E. iparvédő akciójában részt venni, azt elősegíteni és támogatni, esetleg e cikkek részére vizsontelárusítóról gondoskodni sziveskedjék.

Szeged, 1905. december 22.

Tisztelettel

Gallovích Jenő, D.K.M.E. főtitkára.

A levélben említett órákból egy példány tényleg meg is érkezett az elnökséghez, mely a divatos formájú szép és bámulatos olcsó órákat Reutter Miklós kereskedő kirakatában közszemlére tette ki. Addig is, míg valamelyik helybeli órás a vizsontelárusítást elvállalja, rendelések e lap szerkesztősége vagy a helyi közművelődési egylet elnöksége útján eszközölhetők.

A kereskedő ifjak egyesületének tánemulatsága e hó 13-án tartatik meg. Nagyban folynak az előkészületek ezen nagyon szépneg ígérkező mulatságra. Elárulhatjuk azt is, hogy a táncvigalmat látogató hölgyekre igen kellemes meglepetések várnak. A ki esetleg elnérésből meghívót nem kapott,

azt *Reutter* Miklós úrnál, ki a vigalmi bizottság elnöke, bármikor átveheti.

Kőolaj égés. E hó 8-án a Domanya-Kornia nevű állomáson egy a 761 számú tehervonat 5872 számú kocsijában elhelyezett hordó kőolaj a 704 számú gyorsvonat mozdonyától jövő szikra által tüzet fogott és elégett. Az elégett. olajon kívül az állomás raktár egyik fala is részben megsérült, de sikerült a tüzet hamarosan elnyomni úgy, hogy nagyobb kár nem történt.

Balesetek. Topleczen a Schmidt testvérek műmalmában a napokban Tudor Kaleun topleci lakos ottani munkás a malom padlásán saját vigyázatlansága folytán a felvonó szán által annyira megsérült, hogy az orresontja betörött.

Milicskovits Péter 38. éves montenegrói illetőségű és jelenleg a Dénes féle vállalatnál alkalmazott munkás körpezetés közben súlyosan megsebesült. A balesetre nézve kihallgattatván előadja, hogy 16 társával e hó 3-án több repesztő lyukat furtak és azokat megtöltve dynamittal köveket fejtettek. A robbanás megtörténte után észrevette, hogy egy töltés nem sült el. Egyideig várván odament, hogy megnézze miért nem sült el a töltés illetve, hogy azt a fúrólukból kivegye. Alig volt azonban a töltési lyuknál a dynamit elsült és e közben jobb szeme és bal keze súlyosan megsérült. Ugyancsak a Dénes féle vállalatnál Nikolics János 140 tr. számú szvinicai lakos a napokban közszállítás közben balkezén súlyosan megsérült és e hó 2-án az orsovai kórházban felvétetett. Nikolics előadja, hogy a baleset munkaközben véletlenségből történt az által, hogy egy nagyobb kö kocsijáról leesvén kezét súlyosan megsértette. Mind a három sebesültet az itteni kórházban ápolják.

Lopások. Pieszku Atanasz 38 h. sz. dubovai lakos feljelentést tett a csendőrségnél, hogy Koszteszku Demeter ugyancsak dubovai lakos, ki leányával vad háznságban élt, tőle eltávozott és mintegy 40 korona értékű holmit vitt magával azonkívül pedig 20 drb. juhot az ő falkájából elhajtott a szülei lakására. Vádolt a csendőrség által kihallgattatván beismeri, hogy elvitte ezen dolgokat, azonban előadja, hogy azok jogosan tulajdonát képezik. Az eset az ügyészségnek jelentetett be.

Szandu Atanasz nevű cigány a ki Tukulinczu Nikolai óogradenai lakos szolgálatában allott a napokban gazdájától kilenc korona 40 fillér értékű ruhá- nemüt lopott el és kereket oldott. A nyomozás folyik.

IRODALOM.

Egészség-Naptár 1906-ra.

Negyedik évfolyamban jelent meg az ez idei Egészség Naptár. Aránylag e rövid idő alatt sikerült e könyvnek meghódítani a nagy olvasóközönséget, mert rokonszenves azon törekvése, hogy a nagy közönségben fölébressze az érdeklődést az egészségügy iránt, a midőn arra tanítja az emberiséget, hogy: egészségét, legnagyobb kincsét, melyhez minden földi üdvössége kötve van, hogyan kell megóvni a lépten-nyomon fenyegető veszedelmek ellen Gyakorlati érzékkel, évről-évre fokozódó buzgósággal oldja meg törekvését e kis könyvecske,

a midőn tudósok és szaktekintélyek közreműködésével, tudományos alapon és mégis laikus által is könnyen megérthető módon tanít arra, hogy mivel tartozik az egyes ember, a közösség és az állam is a közegészségügynek. E nemes programot jelesen oldotta meg a dr. Marton Sándor szerkesztésében megjelent ez idejű Naptár.

Bókay Árpád dr. egyetemi tanár, a budapesti kir. orvosegyesület elnöke, „Előszó”-ban magyarázza, hogy „Egészség: boldogság! Egészség: jólét, mely jórészt magunktól, tanultságunktól függ.”

A munka könnyebb tájékozás céljából öt csoportba van beosztva:

Az I. Közegészségügy rovatában Wenhardt János dr. egyetemi m. tanár „A meghülésről” ír. Gróf Hugonnai Vilma dr. „A konyha egészségügyéről” értekezik. Kövessy Géza dr. egyetemi tanársegéd a gyomorbetegségeknél adja kitűnő tanácsait. Balló Mátyás, a székesfővárosi élelmiszervizsgáló intézet igazgatója, folytatólagosan mutatja be azokat a visszaéléseket, melyeket az élelmiszerek hamisítása körül leggyakrabban észlel. Preisch Kornél dr. kórházi főorvos a fertőző bántalmak elleni védekezésről értekezik, Juba dr., Schiff dr. a sport egészségügyéről írnak. Így írt még Kende dr. „Szabad-e nőszülnöm” címmel. Kajlinger Mihály fő- és székvárosi vízvezetési igazgató az ivó vizokról sok hasznos tudnivalót közöl. Vas Bernát egyetemi m. tanár arról számol be, hogy ételek által fertőző betegségek miként terjesztetnek. Salgó Jakab dr. egyetemi m. tanár az iskolai gyermekek túlterheléséről ír megszívlelendő dolgokat. Weyner Emil az angol nőkről és szépségiparokról számol be. Béla Pál dr. szemorvos érdekesen fejti ki, hogy hogyan óvjuk meg a látásunkat Parassin József dr. a tuberkulózisról, Fischer J. kórházi főorvos az alkoholizmusról értekezik. Ince Henrik író a nő ruházata, öltözködése, szépségéről cseveg. Bauer Lajos dr. gyermekorvos: „Balhiedelmek a csecsemők ápolásánál” címmel ír cikket.

II. Iparegészségügyi cikkeket írták: Gelléri Mór „Munkásjólét Amerikában” címmel Chyzer Béla dr. az akkumulátorokkal kapcsolatos ipari betegségekről aktuális tanácsokkal gazdagítja könyvünket. Tóth Imre dr. bányakerületi főorvos a bányászok és nyomdászok ólommérgezéséről közöl tanácsokat. Márton Sándor dr. szerkesztő „Az Iparegészségügyről” ír.

A III. Mezőgazdasági egészségügyet képviselik Aujeszky Aladár dr. állatorvosi főiskolai m. tanár, a ki az állati és gümőkóróság közti kapcsolatáról értekezik. Jó tanácsokat adnak Axmann Béla dr., a magyar államvasutak gépgyárának főorvosa, a sebek kezeléseiről; Szegedy Maszák Elemér dr. iparfelügyelő, az állati betegségeknek emberekre való átragadásáról és Gruber dr. a tej és tejkezeléséről.

A IV. Sportegészségügyet Juba dr. és Schiff dr. vették melegen oltalmukba.

A könyv *Közhasznú intézmények* rovatával záródik le.

A Naptár ára 1 korona. Kapható a Budapesti Hírlap Ujságvállalat könyvkereskedésében (Budapest, VIII. József-körút 5. sz.) és az összes hazai könyvkereskedésekben.

A lap kiadóhivatala Handl Józsefné nyomdájában van, miért is mind az előfizetési pénzek, mind a lap megrendelésére s expedíálására vonatkozó jelentkezések és felszólamlások, valamint a hirdetések oda intézendők.

Előfizetési ár:

egy teljes évre 8 K.

fél évre 4 K.

negyed évre 2 K.

Kérjük a t. közönséget, hogy lapunkat erkölcsileg és anyagilag támogatni szíveskedjék.

2147./1905. kig.

Árlejtési hirdetmény.

Orsova község előljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező

1968./1905. kig.

Árlejtési hirdetmény.

Orsova község előljárósága közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező községi kórház tatarozása Krassó-szörény vármegye közönségének 952/905 kgy. sz. határozattal engedélyeztetett.

A tatarozási költségek 2043 kor. 10 fill. állapítattnak meg.

Ezen munkálat vállalat útján teljesítendő, mely okból 1906. évi február hó 3. napján délelőtt 10 órakor Orsova község irodájában nyilvános árlejtés fog tartatni, a melyre árverelni akarók ezennel meghivatnak. — A pályázók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a megállapított 2043 kor. 10 fill. költség 10%-át a községi előljáróságnál készpénzben vagy érték-papírokban letenni.

A terv, költségvetés és egyéb feltételek Orsova község irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A községi előljáróság.

Orsován, 1906. évi január hó 10. napján.

Oesterreicher Rezső,
jegyző.

Freyler Ignác,
bíró.

121. szám
kig. 1905.

Az orsovai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A plugovai körjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. tcz. 6. §-ában körülírt kellékekkel felszerelt kérvényüket f. é. február hó 1-ig annyival inkább beadják, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A román nyelv bírása szükséges és igazolandó.

A választást f. évi február hó 5-én délelőtti 11 órakor plugovai közs. iskola épületben fogom megtartani.

A jegyzőség 3 községből áll és a jegyző javadalma:

1. Fizetés 1600 kor.
2. Irodaszolga átalány 144 kor.
3. Iroda átalány 100 kor.
4. Előfogató átalány 320 kor.
5. Napidíj átalány 80 kor.

Ezen kívül irnoki fizetés 480 kor. anyag. dologi kiadásra 140 kor. ez összegek azonban nem személyes illetményei a jegyzőnek.

Orsován, 1906. évi január hó 6-án.

Péczeley,
főszolgabíró.